

BELÜGYMINISZTERIUM

64-11/20/70
SZOLGÁLATI HASZNÁLATRA!

Szám: 10—21/20/1970.

0173

15

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

**A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
BELÜGYMINISZTERÉNEK
20. számú
PARANCSA**

Budapest, 1970. évi július hó 1-én

Szám: 10—21/20/1970.

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1993. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

A MAGYAR NÉPKÖZTARSASÁG
BELÜGYMINISZTERÉNEK

20. számú
P A R A N C S A

Budapest, 1970. évi július hó 1-én.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 7/1970. (IV. 1.) Korm. sz. rendelettel szabályozta a fegyveres erők, a fegyveres testületek és rendészeti szervek tagjainak a testületekkel szemben fennálló anyagi felelősségét.

A kormányrendelet 23. §. (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a végrehajtási utasítást a kormányrendelet szövegével egységes szerkezetbe foglalva (továbbiakban: Kártérítési Szabályzat) kiadom.

A Kártérítési Szabályzat meghatározza a károkozásokért és a hiányokért való felelősség típusait, a felelősség feltételeit és terjedelmét, a kártérítés kiszabásának és a károk (hiányok) megtérítésének módját.

A Kártérítési Szabályzat alapvetően biztosítja a társadalmi tulajdon fokozott védelmét. Ezt a feladatot úgy oldja meg, hogy a felelősség mértékét az általános gyakorlatnak és követelményeknek megfelelően rendezi. Ezzel széleskörű differenciálást valósít meg és érvényesíti a nevelés és megelőzés szempontjait.

Jelentősen kibővíti az egységparancsnokok döntési jogkörét és ennek révén a kártérítés kiszabásánál széles körben lesz lehetőség az elkövetési és egyéb személyi körülmények figyelembevételére.

Egyszerűsíti és ezzel meggyorsítja a kártérítési eljárásokat, de ugyanakkor az eljárások határozott rendjét teremti meg és így biztosítja az eljárások törvényes feltételeit.

A Kártérítési Szabályzat rendelkezéseinek eredményes és maradéktalan végrehajtása érdekében

m e g p a r a n c s o l o m :

1. A Kártérítési Szabályzat megjelenéséről a teljes személyi állományt tájékoztatni kell. Lehetővé kell tenni, hogy az állomány a szabályzat anyagát részletesen is megismerhesse.
2. A sorállományúakkal a rájuk vonatkozó részt ismertetni kell.
3. A Kártérítési Szabályzat anyagát a pénzügyi, az anyagi szakszolgálat beosztottai számára oktatás tárgyává kell tenni.

BENKEI ANDRÁS s. k.,
belügyminiszter

Kapják: elosztó szerint.
Készült: 2500 példányban.

KÁRTÉRÍTÉSI SZABÁLYZAT

(A 7/1970. (IV. 1.) Korm. sz. rendelet

és végrehajtási utasítása)

A Belügyminisztérium beosztottjának szolgálati feladatából származó kötelessége a belügyi vagyonnak, mint a társadalmi tulajdon részének megóvása és védelme.

A Belügyminisztérium minden beosztottja felelősséggel tartozik azért a kárért, amelyet magatartásával felróhatóan idézett elő, továbbá azokért a vagyontárgyakért, amelyeket megőrzésre, vagy elszámolásra vett át.

Az okozott károkért (bekövetkezett hiányokért) kiszabott kártérítésnek az a célja, hogy a kár indokolt mértékű megtérülése mellett nevelje a felelős személyt a társadalmi, a belügyi vagyon fokozottabb megóvására, és általános megelőzést fejtsen ki a károkozó magatartásokkal, a károkkal járó fegyelemsértésekkel szemben.

Az anyagi felelősség elbírálásánál és a kártérítések megállapításánál jelen Szabályzat szerint kell eljárni.

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A rendelet hatálya

R. 1. §. (1) A rendelet hatálya a fegyveres erők (néphadsereg, határőrség, karhatalom és a polgári védelem katonai szervei), a fegyveres testületek (rendőrség, munkásőrség, büntetésvégrehajtási testület) és a rendészeti szervek (vám- és pénzügyőrség, állami tűzoltóság) — a továbbiakban együtt: testületek — tagjainak a testülettel szemben fennálló anyagi felelősségére terjed ki.

(2) A rendelet alkalmazása szempontjából testületi tagnak kell tekinteni az önkéntes rendőrt és a munkásőrség társadalmi állományú tagját is.

- Ut. 1. A rendelet alkalmazása szempontjából testületi tag a rendőrség, határőrség, karhatalom, tűzoltóság, kormányőrség hivatásos, többszolgálatú, sor- és tartalékos állományú tagja.
- Ut. 2. A Szabályzat rendelkezéseit a szolgálati viszony tartama alatt keletkezett károk (hiányok) elbírálásánál kell alkalmazni.

Szolgálati viszony tartama alatt a testületek állományában a kinevezéstől, illetőleg a szolgálatbalépéstől a leszerelésről szóló parancsban megjelölt időpontig, illetőleg a tényleges szolgálat megszűnéséig eltöltött időt kell érteni.

- Ut. 3. E rendelkezéseket kell alkalmazni a testület állományából kivált személlyel szemben is, ha anyagi felelőssége a szolgálati viszony tartama alatt keletkezett.

R. 2. §. Nem terjed ki a testületi tag felelőssége a kárnak, illetve hiánynak arra a részére, amely a testület közrehatása folytán keletkezett.

- Ut. 4. Testületi közrehatásnak minősül, ha az egység olyan intézkedés megtételét mulasztotta el, amely a kár (hiány) megakadályozását, vagy csökkentését szolgálta volna, illetőleg olyan tevékenységet fejtett ki, amellyel a kár (hiány) bekövetkezésének részben okozója volt.
- Ut. 5. A közrehatás mértékét tényeken alapuló mérlegeléssel kell meghatározni. A testületi tag anyagi felelősségét a közrehatás aránya szerint csökkentett kár (hiány) összegének alapulvételével kell megállapítani.
- Ut. 6. Ha a közrehatás valamely testületi tag vétkes magatartásaként jut kifejezésre, vele szemben az anyagi felelősségrevonás iránt külön eljárásban kell intézkedni.

FELELŐSSÉG A VÉTKES KÁROKOZÁSÉRT

R. 3. §. Ha a testületi tag a testületnek szolgálatban vagy azzal összefüggésben vétkesen kárt okoz, anyagi felelősséggel tartozik.

- Ut. 7. Szolgálatban, vagy azzal összefüggésben történt a károkozás, ha a testületi tag a kárt a szolgálati viszonyból eredő kötelezettségei megsértésével, vagy a szolgálati feladatok ellátásához közvetlenül kapcsolódó tevékenységgel (mulasztással) okozta.

Ut. 8. Kárnak kell tekinteni a Belügyminisztérium vagyonának jogellenesen (rendeltetésellenesen) bekövetkezett (okozott) csökkenését.

Ut. 9. A testület vagyonában okozott kárnak kell tekinteni különösen:

- a) a testület kezelésében, felelős őrzésében, használatában (birtokában) lévő saját és idegen vagyontárgyakban rendeltetésellenesen bekövetkezett értékcsökkenést (rongálódás, elveszés, anyagi-technikai, vagy pénzeszközök jogtalan felhasználása, igénybevétele),
- b) a Belügyminisztérium vagyoni jogainak (eredményesen érvényesíthető követeléseinek) elvesztését, megszűnését, vagy csorbítását,
- c) a Belügyminisztériumra ellenszolgáltatás nélkül háramló vagyoni kötelezettségeket, ide értve a kötbért, bírságot, késedelmi kamatot és más, ezekkel egytekintet alá eső kötelezettségeket is (göngyöleghasználati többletköltség, vasúti kényszerkirakási költség, fekbér, stb.),
- d) más szerv (Állami Biztosító, stb.) által a Belügyminisztérium nevében harmadik személy (természetes, vagy jogi személy) részére teljesített kártérítéseket.

Ut. 10. Vétkesen (szándékosan, vagy gondatlanul) okozza a kárt az, aki az adott körülmények között nem úgy járt el, ahogy az általában elvárható volt.

Az elvárhatóság körében azt kell vizsgálni, hogy a károkozóval azonos, vagy hasonló beosztásúakkal szemben mi volt a szolgálati kötelemekből származó általános követelmény.

- a) **Szándékos** a károkozás akkor, ha a károkozó tudja, hogy magatartásával kárt okoz és azt akarja is, vagy kifejezetten nem akarja ugyan, de a károsodást jelentő következményekbe belenyugszik, azokkal szembe közömbös marad.
- b) **Gondatlan** a károkozás akkor, ha a károkozó az elvárható figyelmet, vagy körültekintést elmulasztva nem látja előre magatartásának károsító következményeit, vagy e következményeket látja ugyan, de könnyelműen bízik azok elmaradásában.

- Ut. 11. A kár összegét, az okozati összefüggést, a magatartás jogellenességét, és a károkozó vétkességét a károsult egységnek kell bizonyítania.

A bizonyítás sikertelensége esetén a testületi tag felelősségét megállapítani nem lehet.

A FELELŐSSÉG TERJEDELME

R. 4. §. Gondatlan károkozás esetén — az 5.—7. §-okban foglaltak kivételével — a kártérítés a testületi tag havi illetményének tizenöt százalékát nem haladhatja meg.

R. 5. §. Havi illetménye ötven százaléka erejéig felel a testületi tag, ha a kár a beosztás ellátására és az anyagi-technikai eszközök kezelésére (használatára, javítására, átadás-átvételére) vonatkozó előírások súlyos megsértésének következménye; ilyen mértékig terjed a felelősség akkor is, ha a testületi tag harminc napon belül ismételt okozott kárt.

- Ut. 12. A beosztás ellátására és az anyagi-technikai eszközök kezelésére vonatkozó előírások megsértését különösen akkor kell súlyosnak tekinteni, ha a károkozó

- szolgálati feladatait feltűnő módon elhanyagolta, vagy jelentős kár keletkezett,
- a károkozást fegyver, lőszer, robbanó, hadi-műszaki, légoltalmi-vegyivédelmi anyag tekintetében követte el,
- a kárt külön figyelmeztetés ellenére okozta.

- Ut. 13. Ismételtnek kell tekinteni a 30 napon belüli második és további gondatlan károkozásokat.

R. 6. §. Másfél havi illetménye erejéig felel az a testületi tag, aki a kárt a miniszter által meghatározott parancsnoki, vagy más felelős beosztásból származó szolgálati kötelezettségei megsértésével okozta.

Ut. 14. A másfélhavi illetmény erejéig terjedő felelősség alkalmazására különösen akkor kerülhet sor, ha a parancsnok (vezető)

- beosztottjának olyan utasítást adott, amelynek végrehajtása kárt eredményezett,
- olyan intézkedések megtételét mulasztotta el, amely károsodás megelőzését (csökkentését) szolgálta volna,
- a felelős személlyel szemben a kártérítés érvényesítését — a jogvesztő (elévülési) időn belül — elmulasztotta. (Ilyen esetben azonban a parancsnok felelősségének mértéke a közvetlen károkozó felelősségének terjedelmét nem haladhatja meg.)

Ut. 15. A R. 6. §. alkalmazása szempontjából felelős parancsnoki beosztásúnak tekintendők a BM központi szervek önálló osztályvezetői, csoportfőnökségek osztályvezetői, önálló al-osztályvezetői, középfokú szervek osztályvezetői, főkapitánysági osztályvezetők, kapitányság vezetők, zászlóalj-parancsnokok, járási és kerületi tűzrendészeti parancsnokok, BM iskolák parancsnokai, BM egészségügyi intézmények parancsnokai, központi raktárak parancsnokai, BM Központi Klub parancsnoka, illetőleg ezeknél magasabb beosztásúak, és ezek helyettesei, valamint akik elsőfokú határozat hozatalára jogosultak.

R. 7. §. (1) A testületi tag a gondatlan bűntettel okozott kárért három havi, ha pedig a bíróság szabadságvesztésre ítélte, egy évi illetménye erejéig felel.

(2) Három havi illetmény erejéig terjed a felelősség akkor is, ha

a) a bíróság a bűntett miatt a testületi tagot figyelmeztetésben részesítette. (Btk. 60. §.),

b) a bűntettet fegyelmi jogkörben bírálták el és ennek keretében a testületi tag felelősségét megállapították,

c) a testületi tag a kárt szabálysértéssel okozta és az emiatt indult eljárásban felelősségét megállapították.

(3) Ha a gondatlan bűntett miatt az eljárást jogszabályban meghatározott valamely gátló ok (pl. kegyelem, halál, ideértve a nyomozás során alkalmazott figyelmeztetést is)

miatt lefolytatni nem lehetett, a parancsnok dönti el, hogy a kár a háromhavi illetmény erejéig terjedő felelősség mértéke szempontjából gondatlan bűntettel okozottnak minősíthető-e.

- Ut. 16. Egy évi illetménye erejéig terjed a testületi tag felelőssége akkor is, ha a bíróság a szabadságvesztés büntetés végrehajtását felfüggesztette, vagy ha azt katonai fogdában, illetve fegyelmező zászlóaljban rendelte végrehajtani.
- Ut. 17. Ha a büntett miatt a károkozót az ügyészség figyelmeztetésben, vagy kioktatásban részesítette, továbbá ha büntett, vagy szabálysértés miatt fenytést szabtak ki, az anyagi felelősség a háromhavi illetmény erejéig terjed.

R. 8. §. Szándékos károkozás esetén a testületi tag a teljes kár erejéig felel.

R. 9. §. (1) Ha a kárt többen, együttesen, gondatlanul okozták, vétkességük arányában felelnek.

(2) Ha a kárt többen, együttesen és szándékosan okozták, felelősségük egyetemleges.

- Ut. 18. Ha a vétkesség (felróhatóság) aránya nem állapítható meg, a károkozók egyenlő arányban felelnek.
- Ut. 19. Ha a testületi tag a kárt gondatlanul polgári alkalmazottal, vagy kívülálló polgári személlyel közösen okozta, a kár összegét a közrehatás arányának megfelelően meg kell osztani. Ezt követően a kárigényt a testületi taggal szemben e Szabályzat rendelkezései, a polgári alkalmazottal szemben a Munka Törvénykönyve és végrehajtási utasításai, a polgári személlyel szemben a Polgári Törvénykönyv rendelkezései szerint kell érvényesíteni.
- Ut. 20. Ha a polgári alkalmazottal, vagy polgári személlyel közös károkozás szándékos volt, felelősségük egyetemleges. Ilyen esetben a kárigényt valamennyi károkozóval szemben a teljes kárösszeg erejéig külön-külön kell érvényesíteni.
- Az egyetemlegesen kártérítésre kötelezettek az egymás közötti felelősség arányát a Polgári Törvénykönyv szabályai szerint rendezhetik.
- Ut. 21. Az egyetemlegesség körében bármelyik kötelezett (adós) teljesítése a többiek javára beszámít.

FELELŐSÉG VÉTKESSÉGRE TEKINTET NÉLKÜL

Megőrzési (pénzkezelői) felelősség

R. 10. §. (1) Teljes felelősséggel tartozik a testületi tag a jegyzék, vagy elismervény alapján visszaszolgáltatási vagy elszámolási kötelezettséggel átvett olyan dolgokban bekövetkezett hiányért, amelyeket állandóan őrizetében tart, kizárólagosan használ vagy kezel.

(2) Teljes felelősséggel tartozik a pénztáros, pénzkezelő és értékkezelő az általa kezelt pénz, értékpapír és egyéb értéktárgy tekintetében.

(3) Az (1)—(2) bekezdésekben meghatározott esetekben a testületi tag az anyagi felelősség alól csak akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy a hiányt elháríthatatlan külső ok idézte elő.

(4) Ha a dolgot többen, együtt vették át, illetményük arányában felelnek.

(5) Ha a megőrzésre átadott dolog megrongálódik vagy megsemmisül, a testületi tag felelősségét a vétkességi felelősségre megállapított szabályok szerint kell elbírálni. Ebben az esetben azonban a vétlenség bizonyítása a testületi tagot terheli.

Ut. 22. A visszaszolgáltatási, vagy elszámolási kötelezettséggel átvett dolgokban bekövetkezett hiányért a testületi tag teljes anyagi felelőssége csak akkor állapítható meg, ha

— a dolgokat jegyzék vagy elismervény alapján teljes felelősséggel vette át és

— a dolgok rendeltetésénél és természeténél fogva lehetősége volt azok biztonságos, mások által hozzáférhetetlen módon való megőrzésére, kizárólagos használatára vagy kezelésére.

A megőrzési feltételek hiánya esetén is teljes felelősséggel tartozik az a testületi tag, aki a dolgokat szolgálati feladattal össze nem függő célra jogellenesen vette igénybe.

- Ut. 23. A pénztáros, pénzkezelő, vagy értékkezelő az általa kezelt pénz, értékpapír és egyéb értéktárgy hiánya esetén teljes felelősséggel tartozik ennek elvállalása nélkül is.
- Ut. 24. A teljes felelősség szempontjából pénzkezelőnek, vagy értékkezelőnek minősül az is, akire bármilyen célból — esetileg — utólagos elszámolási kötelezettséggel pénzt, értékpapírt, vagy egyéb értéktárgyat bízna.
- Ut. 25. A többek által megőrzésre átvett dolgokban bekövetkezett hiány esetén egy-egy testületi tag anyagi felelőssége — a hiány teljes összegéből — az illetménye arányának megfelelő hányadáig terjed.
- Ut. 26. A megőrzésre átvett dolgokban bekövetkezett hiány esetén az elháríthatatlan külső ok bizonyítását, illetőleg a dolog megrongálódása, vagy megsemmisülése esetén a vétlenség bizonyítását az egység köteles elősegíteni, a bizonyítás sikertelenségének következményei azonban a testületi tag terhére esnek.

Felelősség a leltárhiányért

R. 11. §. (1) A raktáros és anyagkezelő a kezelésére átadott és átvett anyagokban keletkezett leltárhiányért egy havi illetménye erejéig felel.

(2) Ha az anyagot többen, együttesen kezelik, illetményük arányában felelnek.

(3) Az illetékes miniszter a raktározás rendjének biztosítása érdekében, a sajátos viszonyokra figyelemmel, a testületi tag felelősségének felső határát az (1) bekezdésben megjelölt felelősségnél magasabban is megszabhatja; a felelősség felső határa azonban ilyenkor sem haladhatja meg a testületi tag három havi illetményét.

(4) Ha a testületi tag olyan beosztásban teljesít szolgálatot, ahol az átvett anyagokat állandóan egyedül kezeli, a felelősség felső határa a leltárhiány teljes összegében is megszabható.

(5) A leltárhiányért való anyagi felelősséget a leltáreredmény megállapítását követő hatvan napon belül kell elbírálni. A hatvan napos határidő elteltével a testületi tag leltárhiányért anyagilag felelőssé nem tehető.

(6) A leltárhiányért való felelősség részletes szabályait az illetékes miniszterek saját hatáskörükben állapítják meg.

- Ut. 27. Raktárnak minősül minden olyan építmény, helyiség, bekerített és elzárt terület, ahol anyagot (technikai felszerelési cikket, alap-, segédanyagot, félkész- és készterméket, szerszámot, göngyöleget, stb.) biztonságos őrzés mellett rendszeresen tárolnak, kezelnek.
- Ut. 28. Raktár-, illetőleg leltárhiány (továbbiakban: leltárhiány) alatt a raktárban kezelt, kezelésre szabályszerűen átadott és átvett anyagokban a leltározáskor fennálló, az elismert (normalizált) mértéket meghaladó olyan hiányt kell érteni, amelynek okát megállapítani nem lehet.

A leltárhiányért való felelősség előfeltételei

- Ut. 29. A leltárhiányért való felelősséget a raktárhoz beosztott, az anyagok kezelésében rendszeresen résztvevő raktárosokra és anyagkezelőkre [továbbiakban együtt: raktáros(ok)] kell alkalmazni.
- Ut. 30. Anyagkezelés alatt az anyagok átvételét, őrzését, kezelését, kiadását (forgalmazását), nyilvántartását, illetőleg közös anyagkezelés esetén az ebben való részvételt kell érteni.
- Ut. 31. A leltárhiányért való anyagi felelősség a raktárost akkor terheli, ha a két leltározás között eltelt időszaknak (leltár-időszak) legalább a felében, és az időszak végén is a raktárban volt beosztásban.

Ha az anyagot többen együttesen kezelik, az anyagi felelősség a leltár-időszak közben belépő raktárosra leltári átvétel nélkül is megállapítható.

Ut. 32. A raktárban (egységnél) érvényes anyagi felelősségi szabályokat a raktárossal — feladatainak átvételekor — ismertetni kell. A felelősségi szabályok tudomásulvételét a raktáros aláírásával kell elismertetni.

Ha a parancsnok (vezető) a felelősségi szabályok közlését elmulasztotta, a leltárhiányért való felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a raktáros a felelősségi szabályokat ismerte.

Ut. 33. A testületi tag leltárhiányért fennálló anyagi felelősségét csak az elszámoltatásra jogosult (vagy képviselője) jelenlétében felvett leltár alapján lehet megállapítani.

Ut. 34. A leltárhiányért való anyagi felelősség a raktárost leltározásonként terheli.

Ut. 35. A szakaszosan végrehajtott leltározás során felmerült hiányért felelősség megállapításánál az alábbiakat kell figyelembe venni:

— ha a leltározás elrendelése csak egy-egy szolgálati ág tevékenységére, vagy egy meghatározott anyagnemre történik, a felmerülő hiányért való felelősséget is külön-külön kell vizsgálni, illetőleg megállapítani,

— ha a leltározás időbelileg eltérően (szakaszosan) történik ugyan, de azt egy utasítással, a gazdálkodási egység egész tevékenységére, vagy több anyagnemre rendelték el, a leltáreredményt is egységesnek kell tekinteni. Ilyen esetben a különböző szolgálati ágaknál, anyagnemeknél felmerülő hiányokat össze kell foglalni és a leltárfelelőssel szemben a teljes hiány alapulvételével kell az anyagi felelősséget megállapítani.

Ut. 36. Ha a hiány oka ténylegesen ismert (lopás, hanyag kezelés, stb.), a R. 11. §. rendelkezései nem alkalmazhatók.

Ut. 37. A leltárhiány fogalma alá nem tartozó károsodásért a raktáros a vétkes károkozásért való felelősség (R. 3.—9. §.) szabályai szerint felel.

A leltárfelelősség terjedelme

- Ut. 38. A leltárhiányért való anyagi felelősség a raktáros egy havi illetménye erejéig terjed.
- Ut. 39. Ha az anyagot többen, együttesen kezelik, a felelősség a vezetőt, helyettesét és valamennyi raktárost egy havi illetményük erejéig terheli. (Kollektív felelősség.)
- Ut. 40. A leltárhiány teljes összege erejéig terjed a felelőssége annak, aki az anyagokat állandóan egyedül kezeli és teljes felelősségét írásban elvállalta.

A leltárhiányért való felelősség megállapítása

- Ut. 41. A leltárfelvétel és elszámolás módjának részletes szabályait a vonatkozó anyaggazdálkodási utasítások határozzák meg.
- Ut. 42. A leltárfelvétel befejezése után a leltárt legkésőbb 30 napon belül egyeztetni kell.

Az egyeztetésre a raktárost akkor is meg kell hívni, ha a beosztása időközben bármely oknál fogva megszűnt. Akadályoztatása esetén képviselőtéről gondoskodni kell.

Az egyeztetés során a leltárfelelős áttekintheti, ellenőrizheti az egység elszámolásának adatait (terhelés, jóváírás), összehasonlítást tehet a tényleges készlet és a nyilvántartás adatai között.

- Ut. 43. Az egyeztetés során a raktáros jogosult a leltározással kapcsolatban észlelt hiányosságokra, vagy szabálytalanságokra vonatkozóan észrevételt tenni.

Ha az észrevétel alapos és a leltáreredményre is kihatással van, a leltáreredményt ennek megfelelően helyesbíteni kell.

- Ut. 44. Az egyeztetésről jegyzőkönyvet kell felvenni, amelyben rögzíteni kell:

— a leltárfelelős észrevételeit és egyéb nyilatkozatokat,

- az egyeztetés során tett intézkedéseket (kompenzálás, stb.),
- a végleges leltáreredményt és megállapításának dátumát.

Az egyeztetésről készült jegyzőkönyvet a raktárosnak, vagy képviselőjének sajátkezűleg keltezéssel és aláírással kell ellátnia.

- Ut. 45. A leltárhiányért való anyagi felelősség megállapítására megszabott 60 napos (jogvesztő) határidő a végleges leltáreredmény megállapítását követő naptól számít. E határidőn belül a megtérítési kötelezettségre határozatot kell hozni, illetőleg azt a leltárfelelőssel közölni (kézbesíteni) kell.
- Ut. 46. Ha a leltárhiány miatt a raktáros ellen a 60 napos határidőn belül büntető eljárás indul, az anyagi felelősség megállapítására megszabott 60 napos határidő a bírói (ügyészi) határozat kézhezvételét követő naptól újból kezdődik.

Ha a 60 napos határidőn túl indult a büntető eljárás és az ügyészség a nyomozást büntett hiányában megtagadja, vagy megszünteti, illetőleg a bíróság felmentő ítéletet hoz, a raktáros felelősségét a leltárhiányra vonatkozó szabályok szerint megállapítani már nem lehet.

Felelősség a tévesen kifizetett járandóságért

R. 12. §. Illetmény és az ezzel egytekintet alá eső pénzösszegek téves kifizetése esetén a testületi tagot a visszafizetési kötelezettségről a felvételtől számított hatvan napon belül írásban kell értesíteni. E határidő elmulasztásával a testületi tag visszafizetésre csak akkor kötelezhető, ha a kifizetés helytelenségéről tudott, vagy a téves kifizetést maga idézte elő.

- Ut. 47. A R. 12. §-ában foglaltak alkalmazása szempontjából illetménynek kell tekinteni az alapilletményt és annak rendszeres pótlékait.

Illetménnyel esik egytekintet alá a jubileumi jutalom, a betegségi illetmény, a gyermekgondozási segély, az egészségügyi pótlék, a ruhautánpótlási illetmény, valamint a levonni elmulasztott nyugdíjárulék, stb.

Ut. 48. A tévesen kifizetett pénzösszegek felvevőjét a felvételtől számított 60 napon belül a visszafizetési kötelezettségről írásban kell értesíteni. Az értesítéssel szemben a kézhezvételtől számított 15 napon belül panasznak van helye. A panasznak a levonásra halasztó hatálya van.

A panaszt a fellebbezésre megállapított eljárási szabályok szerint (határozattal) kell elbírálni.

Ut. 49. Ha a felvevő rosszhiszemű volt, vagy a testület állományából időközben kivált, a visszafizetési kötelezettségről határozatban kell rendelkezni.

Ut. 50. Ha a felvevő a kifizetés helytelenségéről tudott, vagy a téves kifizetést maga idézte elő (rosszhiszemű volt), visszafizetési kötelezettsége csak a R. 21. §-ában meghatározott elévülési idők elteltével szűnik meg.

Ut. 51. Ha a tévesen kifizetett pénzösszeget a felvevővel visszatéríttetni nem lehet, a vétkes károkozásért való felelősség szabályai (R. 3.—9. §.) szerint a kifizetésért felelős személyt terheli az anyagi felelősség.

A KÁRTÉRÍTÉS KISZABÁSA ÉS A HIÁNY MEGTÉRÍTETÉSE

A kár (hiány) összegének megállapítása

R. 13. §. A kár összegét

— a dolog megrongálása esetén a kijavításra fordított kiadás és a kijavítás ellenére fennmaradó esetleges értékcsökkenés,

— a dolog megsemmisülése vagy használhatatlanná válása esetén a beszerzési érték,

— a dolog hiánya vagy eltulajdonítása esetén a fogyasztói ár, ennek hiányában pedig a beszerzési érték figyelembevételével kell megállapítani.

- Ut. 52. Ha a megrongálódott anyagot (berendezések, gépjárművek, stb.) kijavítják, a kárösszegezésének megállapításához a javítási számla összegét kell alapul venni, amelyhez hozzá kell adni az esetleg bekövetkezett értékcsökkenés összegét.

A kár összegét csökkenteni kell:

- a kicserélt alkatrész értékével, ha az felújítással még felhasználható,
- ha az anyag selejtté vált, annak selejtértékével (bevételi árával),
- a javítás után megállapítható értéknövekedéssel.

- Ut. 53. A beszerzési, fogyasztói árak (értékek) alatt a károkozás, illetőleg a hiány megállapításának hónapjában irányadó árakat kell érteni.

- Ut. 54. 100 %-os árat kell alapul venni:

- új állapotban lévő anyagnál,
- élelmiszereknél, fegyverzeti-, lőszer és egyéb haditechnikai anyagoknál, valamint orvosi és gyógyszeranyagoknál,
- olyan anyagoknál, amelyeknél a használat látszólagos kopást, vagy természetes rongálódást nem okoz (pl. ablaküveg).

Az új ár 70 %-os összegét kell alapul venni a használt anyagoknál az alábbi kivételekkel:

- az egyedileg nyilvántartott cikkeknel (gépjármű, írógép, stb.) az elhasználtság fokának megfelelő értéket,
- ha az egyéni pénzgazdálkodáson alapuló ruházati ellátási rendszer alapján biztosított cikkek leadásra nem kerülnek, az új ár 50 %-át,

- amennyiben a ruházati cikk 50 %-osnál (III. osztályúnál) alacsonyabb értékűként került leadásra, úgy a százalékos értéknek megfelelő összeg és az új ár 50 %-ának különbözetét,
- az osztályozottan tárolt és nyilvántartott anyagoknál az osztályozási értéknek megfelelő árat; az ezekből használatra kiadott anyagokkal kapcsolatosan az osztályozási foknak megfelelő ár 70 %-át.

- Ut. 55. Ha a kár olyan természetű, hogy összegét az Ut. 52.—54. pontjaiban foglaltak szerint megállapítani nem lehet, szakértő közreműködését lehet igénybe venni, vagy a kár összegét becslés alapján kell megállapítani.
- Ut. 56. Ha a BM a testületi tag vétkes magatartásából eredően harmadik személy (szervezet) részére kártérítést fizet, a ténylegesen kifizetett kártérítés képezi a kár összegét, amelyből azonban az eljárási költségeket (perköltség, szakértői költség, stb.) le kell vonni.
- Ut. 57. Az eljárási költségeket is a kár összegéhez kell számítani, ha azok a testületi tag rosszhiszemű eljárása (magatartása) miatt merültek fel.

R. 14. §. A kár és a hiány megtérítésénél (a továbbiakban együtt: a kártérítésnél) havi illetményként

a) a hadkötelezettség alapján szolgálatot teljesítő honvédek és tisztesek, a különleges katonai szolgálatot teljesítő katonák, a munkásőrség társadalmi állományú tagjai és az önkéntes rendőrök esetén 1 000,— Ft-ot,

b) az a) pontban nem említett testületi tagok esetében pedig a károkozás, illetve a hiány megállapításának hónapjában esedékes illetményeket kell alapul venni.

- Ut. 58. A R. 14. §. b) pontjában meghatározott esedékes havi illetmények alatt a besorolás szerinti alapilletményt és pótlékaikat (rendfokozati, beosztási illetmény, szolgálati időpótlék, stb.) kell érteni.

- Ut. 59. A hadkötelezettség alapján szolgálatot teljesítő tartalékos tisztek és tiszthelyettesek havi illetményét a R. 14. §. b) pontjában foglaltak szerint kell megállapítani; a természetbeni ellátást és a munkáltatótól kapott keresetkiegészítést figyelmen kívül kell hagyni.
- Ut. 60. Ha a testületi tag anyagi felelőssége a R. 6. és 7. §-a alapján kerül megállapításra, a felelősség mértékét az egyhavi illetmény megfelelő szorzata szerint kell megállapítani.
- Ut. 61. Ha a hiányért való anyagi felelősség a szolgálati viszony megszűnése után kerül megállapításra, vagy a károkozás időpontja pontosan nem határozható meg, havi illetményként a leszerelést megelőző hónapban esedékes illetményt kell figyelembe venni.

A kártérítés mérséklése, a kiszabás mellőzése

R. 15. §. (1) A kártérítést a rendelet szerint kiszabható mértéknél alacsonyabb összegben is meg lehet állapítani, illetve annak kiszabását mellőzni is lehet, ha az eset összes körülményei kellően indokolják és az a társadalmi tulajdon megóvására irányuló nevelés érdekeit nem sérti.

(2) A 10. §. (1)—(2) bekezdéseiben meghatározott felelősség körében mérséklés alkalmazásának csak rendkívül méltánylást érdemlő esetben van helye.

(3) A kártérítés mérséklésének általában nincs helye, ha a károkozásból a testületi tag vagyoni előnyhöz jutott, vagy a károkozás egyébként szándékosan történt.

(4) A kiszabott kártérítés is mérsékelhető, ha a kártérítésre kötelezett körülményeiben olyan méltányolható változás következett be, amelyet a kártérítési kötelezettség megállapítása során nem lehetett figyelembe venni.

(5) Méltánylást érdemlő személyi körülményekre tekintettel engedélyezni lehet a kártérítés részletekben történő megfizetését is.

- Ut. 62. A kártérítés kiszabáskor történő mérséklése (kiszabás mellőzése) az elsőfokon eljáró parancsnok (egységparancsnok) hatáskörébe tartozik.

- Ut. 63. A kártérítés mérséklésénél a károkozás és a károkozó összes körülményeit együttesen kell mérlegelni. Mérséklésnek a károkozó javára fennálló, méltánylást érdemlő körülmények esetén lehet helye.

A mérséklés körében méltányolható lehet a károkozó magatartás csekélyebb társadalmi veszélyessége, a vétkenesség foka (enyhébb gondatlanság), a kár nagysága, a károkozó-nak a szolgálatban a károkozást megelőzően tanúsított magatartása, szociális helyzete, stb.

- Ut. 64. Méltányolni kell azt a körülményt, ha a kár fokozott veszéllyel járó tevékenység kifejtése közben keletkezett (gépjárművezetés, stb.).

Az ügyintézői gépjárművezetés körében okozott károknál pedig különös tekintettel kell méltányolni azt, hogy az ügyintéző a gépjárművet szolgálati főfeladatának ellátása mellett vezeti.

- Ut. 65. A leltárhiányból eredő kártérítés mérséklésénél figyelembe kell venni a raktározás körülményeit, az anyagkezelés feltételeit, az anyagok forgalmát, a hiány mértékét és gyakoriságát, a raktáros távollétének időtartamát, stb.

- Ut. 66. A kártérítés kiszabását mellőzni is lehet, ha a méltánylást érdemlő körülmények olyan súllyal értékelhetők, amelyek mellett — a megelőzés és nevelés érdekeire is figyelemmel — a legkisebb mértékű kártérítés kiszabása is indokolatlan volna.

A leltárfelelősség megállapításánál a kártérítés kiszabását teljesen mellőzni nem lehet.

- Ut. 67. Nincs helye mérséklésnek a kártérítés kiszabásánál, ha a károkozás szándékos volt és vagyoni előnnyel járt.

- Ut. 68. Az utólagos mérséklés körében a R. 15. §. (4) bekezdés alkalmazása szempontjából a határozattal kiszabott kártérítés mellett a bíróság által megítélt kártérítést is érteni kell.

- Ut. 69. Az utólagos mérséklésre annak az egységnek a parancsnoka jogosult, amelynél a tartozást nyilvántartják.
- Ut. 70. Ha a károkozó elhunyt a kártérítés mérséklését a jogutódok kérhetik.
- Ut. 71. Utólagos mérséklésre hivatalból is sor kerülhet. A testületi tag leszereléskor a kártérítést hivatalból felül kell vizsgálni.
- Ut. 72. Az egységparancsnok a hozzá benyújtott kérelmet köteles elbírálni és döntéséről az érdekeltet 30 napon belül tájékoztatni. Utólagos kedvezményt csak határozatban lehet megállapítani. A határozatot — a R. 15. §. (4) bekezdésében foglaltakra figyelemmel — meg kell indokolni.

Az elsőfokú eljárás

R. 16. §. (1) Az illetékes parancsnok a kár vagy hiány (a továbbiakban együtt: kár) felfedezése után haladéktalanul köteles intézkedni a kár összegének és a károkozó kilétének megállapítására.

(2) A kár összegének és a károkozó kilétének megállapításától számított hatvan napon belül a parancsnok az anyagi felelősségre vonásról írásbeli határozattal köteles dönteni. A határozatot meg kell indokolni.

(3) Ha a károkozás miatt büntető eljárás indul, a kártérítési igényt a büntető eljárásban kell érvényesíteni.

(4) Ha a büntető eljárás során a kártérítési igényt érdemben nem bírálták el, az anyagi felelősségre vonásról a jogerős határozat kézhezvételétől számított hatvan napon belül kell dönteni.

R. 17. §. A kártérítési eljárásban a testületi tagot meg kell hallgatni és lehetővé kell tenni, hogy védekezését részletesen előadhassa.

- Ut. 73. A kártérítési eljárás célja, hogy a kár keletkezésének körülményeit és az anyagi felelősség feltételeit tisztázza, a bizonyítékokat mérlegelje, és ezek alapján olyan kártérí-

tést szabjon ki, amely alkalmas arra, hogy a károkozót és más testületi tagokat a belügyi vagyon fokozottabb védelmére nevelje.

- Ut. 74. Az eljárás lefolytatására az az egység illetékes, amelynek gazdálkodási körében a kár (hiány) felmerült.

Ha az eljárás lefolytatására több egység lenne illetékes, vagy a gazdálkodási kör szerinti illetékesség nem állapítható meg, az eljárást annál az egységnél kell lefolytatni, amelynek állományában a károkozó szolgálatot teljesít.

- Ut. 75. Az elsőfokú kártérítési eljárás lefolytatására (határozathozatalra) az alábbi parancsnokok, vezetők (továbbiakban együtt: egységparancsnokok) jogosultak:

- központi szervek csoportfőnökei (önálló osztályvezetői),
- Kormányőrség parancsnoka,
- megyei (budapesti) rendőrfőkapitányságok vezetői,
- határőrség kerület- és önálló zászlóalparancsnokai,
- karhatalom ezred- és önálló zászlóaljparancsnokai,
- megyei tűzrendészeti parancsnokok,
- testületi országos parancsnokságok vezetőinek erre feljogosított helyettese,
- Központi Pénzügyi Osztály vezetője,
- Központi Ellátó Parancsnokság osztályvezetői,
- központi raktárak parancsnokai,
- egészségügyi intézmények parancsnokai,
- üdülők parancsnokai,
- Futárszolgálat vezetője,
- Központi Klub parancsnoka,
- iskolák parancsnokai,
- Újpesti Dózsa SC elnöke.

Kárfelvételi (bizonyítási) eljárás

- Ut. 76. A kárfelvételi (bizonyítási) eljárásban elsősorban a károkozót kell meghallgatni.

Ha a károkozó meghallgatásával a tényállás, a kár helyes összege, a kárért való felelősség kellőképp nem tisztázható, további bizonyítékok beszerzéséről kell gondoskodni, meg kell hallgatni mindazokat, akik a károkozás körülményeiről tudhatnak, továbbá a szükséghez képest szakértői bizonyítást kell elrendelni.

- Ut. 77. A meghallgatásokról jegyzőkönyvet kell felvenni. A jegyzőkönyvnek az alábbiakat kell tartalmaznia:

- a jegyzőkönyv felvételének helyét és idejét,
- a meghallgatott (károkozó, tanú) fontosabb adatait: nevét, anyja nevét, születési helyét és idejét, beosztási helyét, lakhelyét,
- a hamis tanúzás következményeire való figyelmeztetést (tanú meghallgatása esetén).

A jegyzőkönyvnek a fenti állandó jellegű adatokon felül az alábbiakra kell még választ adnia:

A kéresem helyére, idejére, lefolyásának körülményeire, a kár részletes leírására (veszendőbe ment, megrongálódott anyagok cikkenkénti felsorolására), a kár összegére, illetőleg mindazokra az adatokra, amelyek a felelősség jellegének, terjedelmének, a kár nagyságának megállapításához felhasználhatók. Továbbá a károkozó nyilatkozatát arra nézve, hogy a kárért felelősnek érzi-e magát.

- Ut. 78. A meghallgatott fontosabb nyilatkozatait lehetőleg szó szerint kell felvenni, különösen akkor, ha azok a kár előidézésére és a felelősségre közvetlenül utalnak.

A jegyzőkönyvet a szükséges példányszámban kell elkészíteni és a meghallgatottal, illetőleg a jelenlevőkkel alá kell írni.

- Ut. 79. Ha a közvetlen meghallgatásra amiatt nincs lehetőség, mert a károkozó (tanú) más egységnél van szolgálati vi-

szonyban, a meghallgatást beosztási helyének megkeresése útján kell foganatosítani.

Ha a megkereséses meghallgatásra a szolgálati viszony megszűnése, vagy bármely más ok miatt nincs lehetőség, a károkozót (tanút) határidő megállapítása mellett, írásban kell nyilatkoztatételre felszólítani.

Mind a megkereséses meghallgatásnál, mind pedig a nyilatkoztatásnál meg kell jelölni azokat a kérdéseket, amelyekre nézve a nyilatkozatra szükség van.

- Ut. 80. Mellőzhető a jegyzőkönyv felvétele, ha a testületi tag a károkozást és az azért való felelősségét a kártérítési eljárásón kívüleső eljárásban adott, vagy felvett okiratban (jelentés, fegyelmi, vagy büntető eljárásban felvett jegyzőkönyv, stb.) elismerte, és az elismerés nincs ellentétben az alapulvett tényállással.

Határozathozatal

- Ut. 81. Káresetenként egy határozatot kell hozni. Ha a károkozásban a testületi tag mellett polgári alkalmazott is szerepel, az irányadó szabályok szerint külön-külön kell határozatot hozni.

- Ut. 82. A kártérítési határozatnak az alábbiakat kell tartalmaznia:

a) Rendelkező rész:

- a károkozó személyi adatait, beosztását, havi illetményét,
- a kirótt kártérítés összegét,
- a törlesztés feltételeit,
- jogorvoslati lehetőséget.

b) Indokolási rész:

- tényállás leírását,
- bizonyítékok felsorolását,
- kötelezett meghallgatásának eredményét,

- a kártérítési felelősség alapjául szolgáló rendelkezéseket és tartalmuk megjelölését,
- a kártérítés kiszabásánál a mérlegelés körébe vont körülményeket,
- a törlesztési kedvezmény megállapítását,
- a jogorvoslati lehetőséget.

Ut. 83. A kártérítési határozatot a kötelezett részére kézbesíteni kell.

A határozatot azon a napon kell kézbesítettnek tekinteni, amikor a kártérítésre kötelezett a határozatot átvette.

Az átvétel megtagadása esetén a kézbesítés idejének azt a napot kell tekinteni, amikor a posta erről értesítést ad.

Ut. 84. Nem kell határozatot hozni, ha a kár összege sorállományúaknál 200,— Ft-ot, egyéb testületi tagok esetében 500,— Ft-ot nem haladja meg, amennyiben a károkozó a felelősségét elismeri és a kárt hajlandó megtéríteni. Ilyen esetben a kártérítést nyomban megfizetheti, vagy megfizetését kötelezvényben vállalhatja.

Büntett esetén követendő eljárás

Ut. 85. Ha a károkozás miatt büntető eljárás indul, a kár összegét meg kell állapítani és a kárigényt az illetékes ügyészséghez, vagy bírósághoz be kell jelenteni.

A büntető eljárás jogerős befejezéséig a kártérítési eljárást fel kell függeszteni.

Ut. 86. Ha a büntető bíróság az érvényesített kárigényt teljes terjedelmében elbírálta, az ítéleti döntésnek megfelelően kell intézkedni.

Ut. 87. Ha a bíróság a kárigény tárgyában érdemben egyáltalán nem, vagy csak részben határozott, az egységparancsnok köteles az el nem bírált összegre vonatkozóan a kártérítési eljárást lefolytatni.

Ut. 88. Nem lehet lefolytatni a kártérítési eljárást a károkozóval szemben a kárigénynek arra a részére (vagy egészére), amelyre vonatkozóan a bíróság érdemben elutasító rendelkezést hozott.

Ut. 89. A kártérítési és fegyelmi felelősség egy határozatban nem bírálható el.

Fellebbezés. Másodfokú eljárás

R. 18. §. (1) A kártérítésre kötelezett testületi tag az elsőfokú határozat ellen — annak kézbesítésétől számított tizenöt napon belül — az előljáró parancsnokhoz fellebbezéssel élhet. A fellebbezésnek a határozat végrehajtására halasztó hatálya van.

(2) A fellebbezési határidő elmulasztása esetén a testületi tag mulasztását kimentheti, ha bizonyítja, hogy a mulasztás önhibáján kívül történt.

(3) Az előljáró parancsnok a fellebbezést hatvan napon belül írásbeli határozattal köteles elbírálni. A határozatot meg kell indokolni.

(4) A jogerős határozat további fellebbezéssel vagy bírósági úton nem támadható meg.

Ut. 90. A másodfokú eljárás lefolytatására jogosultak:

- Központi Ellátó Parancsnokság vezetője,
- Határőrség Országos parancsnoka,
- Karhatalom Országos parancsnoka,
- Tűzrendészet Országos parancsnoka,
- Üdültetési és Gyermekneveltetési Osztály vezetője, az alárendeltségébe tartozó — elsőfokú eljárás lefolytatására jogosult — egységek vonatkozásában,
- BM Terv és Pénzügyi Csoportfőnökség
a BM egyéb — elsőfokú eljárás lefolytatására jogosult — egységei vonatkozásában.

- Ut. 91. Az elsőfokú határozat ellen a kötelezett által 15 napon belül bármilyen címen benyújtott kérelmet, észrevételt, kifogást fellebbezésnek kell tekinteni.
- Ut. 92. Együttes károkozás esetén bármely kötelezett fellebbezése nyomán a teljes kárügyet felül kell vizsgálni. A fellebbezés folytán hozott határozat valamennyi kötelezettre kihat.
- Ut. 93. A fellebbezést ahhoz az egységhez kell benyújtani, vagy ott jegyzőkönyvbe foglalni, amelyik az elsőfokú határozatot hozta.
- Ut. 94. A fellebbezési határidő a kézbesítés napját követő naptól kezdődik.
A kötelezett a fellebbezést a kézbesítés napját követő naptól számított 15 napon belül benyújthatja, illetőleg legkésőbb a 15. napon postán feladhatja.
- Ut. 95. Az elkésett fellebbezést — ha a kötelezett a mulasztását nem menti ki — érdemi vizsgálat nélkül vissza kell utasítani.
- Ut. 96. A fellebbezési határidő elmulasztása, vagy a fellebbezés nem megfelelő helyre történt benyújtása esetén a kártérítésre kötelezett a mulasztást 6 hónap eltelte után már nem mentheti ki.
- Ut. 97. A másodfokon eljáró parancsnok az elsőfokú kártérítési határozatot
- a) **helybenhagyja**, ha az a Szabályzat rendelkezéseinek megfelel,
 - b) **megváltoztatja**, ha az anyagi felelősség megállapítása, vagy a kártérítés kirovása a Szabályzat rendelkezéseinek nem felelt meg, de a rendelkezésre álló adatokból (iratokból) a felelősség és a kár helyes összege megállapítható,
 - c) **hatályon kívül helyezi** és az elsőfokon eljáró parancsnokot új eljárás lefolytatására utasítja, ha az elsőfokú eljárásban a felelősség tisztázása, a kártérítés kirovása

nem az előírt szabályoknak megfelelően történt és az eljárás során feltárt adatok annyira hiányosak, vagy ellentmondóak, hogy ezek alapján a testületi tag felelősségét (felelőssége terjedelmét) érdemben elbírálni, a kár helyes összegét megállapítani nem lehet, vagy az alkalmazott mérséklés nem áll arányban a károkozó magatartás, a kár, vagy a méltányolható körülmények súlyával, stb.

A hatályon kívül helyezés után lefolytatott újabb elsőfokú eljárásban hozott kártérítési határozattal szemben az erre megállapított eljárási szabályok szerint ugyancsak fellebbezésnek van helye.

- Ut. 98. A másodfokú eljárásban hozott határozatot — kézbesítés végett — a felterjesztett ügyiratokkal együtt az elsőfokon eljáró egységhez vissza kell küldeni.

A kártérítési iratokat az elsőfokú egységnél kell kezelni.

A határozat kijavítása

- Ut. 99. A kártérítési határozatot a határozatot hozó parancsnok kijavíthatja, ha

- a határozat szám-, vagy számolási hiba, vagy más elírás folytán téves adatot tartalmaz,
- a hiány címén megállapított felelősség esetén a hiányzó anyagok részben vagy egészben előkerültek.

- Ut. 100. A kijavítással kapcsolatban kijavító határozatot kell hozni. Ha a kijavítás jogerős határozatra vonatkozik, fellebbezésnek csak a kijavítással kapcsolatban van helye.

A Belügyminisztérium kárviselésének kimondása

- Ut. 101. Ha a keletkezett kárért anyagi felelősséget nem lehet megállapítani (a kárt elháríthatatlan külső ok idézte elő, a károkozó magatartása nem volt jogellenes, vagy vétkesség nem terheli és a károkozásban mások közrehatása nem

volt megállapítható, stb.) a kárt a Belügyminisztérium viseli.

Ut. 102. A Belügyminisztérium kárviselését az elsőfokon eljáró egységparancsnok — értékhatárra tekintet nélkül — határozattal állapítja meg.

A kárviselésről szóló határozatot indokolni kell. Az indokolásnak tartalmaznia kell az anyagi felelősségrevonás mellőzéséhez alapul szolgáló körülményeket. (Ut. 101.) A határozatot indokolt esetben záradék formájában is rögzíteni lehet.

Ut. 103 BM kárviselés alkalmazása esetén

- 2 000,— Ft értékhatárt meghaladó ügyekben az országos parancsnokságok, illetőleg középfokú hatáskörrel felruházott szervek alárendeltségébe tartozó egységek a határozatokat az irányító szerveikhez, a rendőrfőkapitányságok és a BM egyéb központi szervei a BM Terv és Pénzügyi Csoportfőnökséghez,
- 10 000,— Ft értékhatárt meghaladó ügyekben az országos parancsnokságok és középfokú hatáskörrel felruházott szervek a hozzájuk felterjesztett, illetőleg az általuk hozott határozatokat a BM Terv és Pénzügyi Csoportfőnökséghez

kötelesek 15 napon belül tudomásulvétel végett megküldeni.

A KÁRTÉRÍTÉS LEVONÁSA, VÉGREHAJTÁSA

R. 19. §. (1) A jogerősen megállapított kártérítést a tesztületi tag illetményéből a bírósági végrehajtás szabályainak megfelelő mértékben és sorrendben kell levonni.

(2) Ha az illetményből a kártérítést nem lehet levonni, a behajtás

a) a bíróság által megítélt kártérítés esetében a bírósági végrehajtás szabályai,

b) a parancsnok által kiszabott kártérítés esetében az adóbehajtásra vonatkozó szabályok szerint történik.

(3) Múltánylást érdemlő személyi körülményekre tekintettel a levonást az illetékes parancsnok elhalaszthatja, a végrehajtást pedig felfüggesztheti.

Ut. 104. A pénzügyi szerv a kárügyekről nyilvántartást (KTK) tartozik vezetni. A kár és a kártérítés összegét, ideértve a nyugta-ellennyugta ellenében befizetett összegeket is, a kártérítési nyilvántartásba be kell vezetni.

Ut. 105. A kártérítési határozatot a jogerőre utaló záradékkal ellátva (kötelezvényt), vagy jogerős bírói ítéletet az illetményből való levonásra — előjegyzésbe-vétel végett — az illetékes pénzügyi szervhez kell megküldeni.

Az előjegyzés nyilvántartási tételszámát a levonás alapjául szolgáló okiratra rá kell vezetni.

Ut. 106. Ha a bírói ítélet részlettörlesztésről rendelkezést nem tartalmaz, erről az illetékes parancsnoknak kell intézkednie.

Ut. 107. Az esedékes havi törlesztéseket a levonás alapjául szolgáló okiratnak a pénzügyi szervhez való érkezését követő első számfejtéstől kezdődően kell az illetményből levonásba hozni, kivéve ha a levonás időpontjáról ettől eltérő intézkedés van.

Ut. 108. Amennyiben a kártérítésre kötelezett illetményét egyéb címen is terheli levonás (gyermektartásdíj, stb.) a kártérítést csak a bírósági végrehajtás szabályaiban megállapított sorrend szerint előbb álló tartozások után lehet levonni.

Az illetményből való levonások teljes összege az illetmény 50 %-át nem haladhatja meg.

Sorállományú illetményéből havi 30,— Ft-nál többet levonni nem lehet.

Ut. 109. Amennyiben a kártérítésre kötelezett más egység állományába került, fennálló tartozását oda kell átszámítani.

- Ut. 110. Az egyetemlegesen kártérítésre kötelezettek tartozásait — a végleges rendezésig — az első előjegyzés helyén kell nyilvántartani.
- Ut. 111. Ha a kártérítésre kötelezett a testület állományából kiválik (leszerel) tartozásait — az irányadó szabályok szerint — „MIL-lap”-jára rá kell vezetni.
- Ut. 112. Ha a tartozás törlesztése a leszerelést követő 3 hónapon belül nem kezdődik meg és a kötelezett a befizetésre hasztást nem kapott
- a kártérítési határozat (kötelezvény) alapján fennálló tartozást a kötelezett lakóhelye szerint illetékes tanács vb. pénzügyi osztályához „Hátraléki kimutatás”-on behajtásra át kell számítani,
 - a bírói ítélet alapján fennálló tartozásnál az elsőfokon eljáró bíróságtól a bírósági végrehajtás megindítását (végrehajtási lap kiállítását) kell kérni.
- Ut. 113. Kötelezett szociális és anyagi körülményeire tekintettel a levonást az egységparancsnok elhalaszthatja, illetőleg a levonás alapjául szolgáló okiratokban megjelölt havi részlet-törlesztések összegét csökkentheti.
- Ut. 114. Ha az Ut. 113. pontja szerinti kedvezményt az egységparancsnok a testület állományából leszerelt kötelezett javára kívánja alkalmazni — és az adók módjára történő behajtás, vagy a végrehajtás folyamatban van — a tanács pénzügyi osztályát, vagy a bírósági végrehajtót (végrehajtói irodát) kell erre vonatkozóan megkeresnie.

A MEG NEM TÉRÜLŐ KÁR LEÍRÁSA ÉS TÖRLÉSE

R. 20. §. Az e rendelet alapján meg nem térülő károkat leírással, illetve törléssel kell rendezni. Ennek részletes szabályait az illetékes miniszterek saját hatáskörükben állapítják meg.

- Ut. 115. A kártérítési összegeket csak akkor lehet leírni, ha azt a kártérítésre kötelezettől behajtani nem lehet, feltéve, hogy a behajthatatlanság nem mások tevékenységének, vagy mulasztásának eredménye.
- Ut. 116. A kártérítés összegét különösen akkor lehet behajthatatlannak minősíteni, ha:
- a kártérítésre kötelezett meghalt, vagy tartózkodási helye ismeretlen és vagyont nem hagyott hátra,
 - a tartozás 50,— Ft-on aluli és behajtása csak adók módjára, vagy végrehajtás útján történhet.
- Ut. 117. Az előjegyzett kárösszegek leírására — értékhatárra tekintet nélkül — az egységparancsnok jogosult.
- Ut. 118. A leírást a behajthatatlanság körülményeinek rögzítése mellett határozattal kell megállapítani. A határozatot indokolt esetben záradék formájában is rögzíteni lehet.
- Ut. 119. Leírással, BM kárviseléssel vagy kiszabás mellőzésével befejezett kárügyeket a nyilvántartásba bevezetve — az egyéb kárügyekkel együtt kell kezelni.

VEGYES ÉS HATÁLYBALÉPTETŐ RENDELKEZÉSEK

R. 21. §. (1) Az e rendelet alapján fennálló anyagi felelősség három év alatt évül el.

(2) A büntettel okozott kárért fennálló anyagi felelősség öt év alatt, ha pedig a büntető eljárás megindítására meghatározott elévülési idő ennél hosszabb, ennek megfelelő idő alatt évül el.

(3) Az anyagi felelősség érvényesítésére irányuló írásbeli intézkedés, valamint a felelősség elismerése az elévülést megszakítja. Az elévülés megszakadása után az elévülési idő újból kezdődik.

- Ut. 120. Az elévülési idő elteltével a károkozóval szemben kártérítést kiróni nem lehet.

Az elévülési idő kezdetét a kár bekövetkezésének napjától kell számítani.

- Ut. 121. Az elévülést az anyagi felelősség érvényesítésére irányuló, a károkozóval szemben fogatosított írásbeli intézkedés szakítja meg (jegyzőkönyv felvétele, a károkozó meghallgatása megkeresés útján, a károkozó felszólítása a károkozóval kapcsolatos nyilatkozattételre, stb.).

A büntető eljárás megindítása iránt tett írásbeli intézkedés, ha abban egyidejűleg kárigény érvényesítésére is sor kerül, az elévülést ugyancsak megszakítja.

- Ut. 122. A felelősség elismerése az elévülést csak akkor szakítja meg, ha az elismerés írásban történt.

R. 22. §. Felhatalmazást kap a honvédelmi miniszter, a belügyminiszter, a pénzügyminiszter és az igazságügyminiszter, valamint a munkásárség országos parancsnoka, hogy a testületi tagoknak a testülettel szemben keletkezett illetményelőleg, lakbér, kölcsön, illetve ezekkel egytekintet alá eső tartozásai érvényesítését és behajtását hatáskörében szabályozza.

- Ut. 123. A R. 22. §-ában meghatározott tartozásokkal egytekintet alá esnek a testületi tag által elszámolási kötelezettséggel felvett pénzösszegek visszafizetéséből, valamint az általa igénybevett szolgáltatásokból származó tartozások.

- Ut. 124. Ha az adós a R. 22. §-a alapján fennálló tartozásának (résztörlesztési kötelezettségének) írásbeli felhívás ellenére nem tesz eleget, a felszólítást követő 30 nap eltelte után — a tartozás teljes összegére — kártérítési határozatot kell hozni.

- Ut. 125. A R. 22. §-a alapján hozott kártérítési határozat kézbesítésére, az ellene benyújtható panasz elbírálására, a levonás és behajtás módjára a Szabályzat rendelkezései az irányadók.

- Ut. 126. Az adós térítési kötelezettsége a tartozás esedékességétől számított 5 év alatt évül el.

Ut. 127. A tartozás törlesztésénél figyelemmel kell lenni arra, hogy a havi résztörlesztések összege nem lehet kevesebb, mint az egyhavi lakbér, kölcsön, vagy illetményelőleg törlesztésére megállapított havi részletfizetés összege.

Ut. 128. A családipótlék jogtalan felvételéből származó tartozás elbírálásánál az erre irányadó általános jogszabályokat, a térítési kötelezettség megállapításával kapcsolatos eljárás tekintetében e Szabályzat rendelkezéseit kell figyelembe venni.

Ut. 129. A gépjárművek jogtalan igénybevételeért járó térítési díjat az érvényben lévő Gépjármű Szakutasítás rendelkezései határozzák meg.

Ut. 130. Az egységparancsnok köteles a kárügyek intézését, az eljárás törvényességét hatáskörében rendszeresen ellenőrizni és a kirótt kártérítések behajtását szorgalmazni.

Ha az egységparancsnok a kártérítési eljárással kapcsolatban szabálytalanságot, mulasztást észlel, köteles a Szabályzat rendelkezéseinek megfelelő intézkedéseket haladéktalanul megtenni.

Ut. 131. A kártérítési eljárás elvi rányítása — a Szabályzat hivatalos értelmezése — a BM Terv és Pénzügyi Csoportfőnökség feladata.

A BM Terv és Pénzügyi csoportfőnöke jogosult jelen végrehajtási utasítást, ideértve a hatásköri szabályozást is, mindazokkal a rendelkezésekkel módosítani és kiegészíteni, amelyek a gyakorlati végrehajtás során szükségessé válnak és a R., valamint a Szabályzat alapelveivel nem ellentétesek.

Ut. 132. Ha a törvényességi felügyeletet gyakorló ügyész a kártérítési eljárások körében ügyészi intézkedést tesz (óvás, benyújtása, felszólalás, figyelmeztetés), a Magyar Népköztársaság ügyészségéről szóló 1959. évi 9. sz. tvr. 7.—10. §-ok rendelkezései szerint kell eljárni.

Ut. 133. Jogerős határozattal szemben a kötelezett a BM Terv és Pénzügyi csoportfőnökhöz panasszal élhet, ha a határoza-

tot magára nézve törvénysértőnek, vagy megalapozatlan-
nak találja.

Ut. 134. A BM Terv és Pénzügyi csoportfőnök a törvénysértő, vagy megalapozatlan jogerős határozatot megsemmisítheti és új eljárás lefolytatását rendelheti el.

Ut. 135. Ha a kárral (kártérítéssel) összefüggésben bármilyen jogcímen polgári per indul, az egység képviselőjét a BM szervek polgári jogi képviselőjére vonatkozó szabályok szerint kell ellátni.

R. 23. §. (1) Ez a rendelet az 1970. évi július hó 1. napján lép hatályba; rendelkezéseit a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell. Egyidejűleg a 18/1962. (V.19.) Korm. számú rendelet hatályát veszti.

(2) A rendelet végrehajtásáról a 22. §-ban felsorolt miniszterek, illetve a munkásőrség országos parancsnoka gondoskodnak.

Ut. 136. Folyamatban lévőnek az 1970. július hó 1-ig jogerősen el nem bírált kárügyet kell tekinteni.

Ut. 137. A Kártérítési Szabályzat kiadásával egyidejűleg a 18/1962. (V. 19.) Korm. sz. rendelet 0036/1962. sz. miniszteri parancsával kiadott végrehajtási utasítása, a Belügyminisztérium I. főcsoportfőnöke által a hatáskörök módosítására kiadott 13/1968. sz., a BM Terv és Pénzügyi csoportfőnökének a személyi felszerelési cikkek hiányaiért való kártérítési felelősséget szabályozó 5660/1964. sz. utasítása hatályukat veszítik.

Budapest, 1970. július 1-én.

BENKEI ANDRÁS s. k.,
belügyminiszter

.....
szerv megnevezése

Szám:/.....

J E G Y Z Ő K Ö N Y V

Készült:

Meghallgatott neve:

Személyi adatai:
(szül. hely, idő, anyja neve, beo. helye, lakhelye, havi illetménye)

Jelen vannak:

.....
.....

Meghallgatás tárgya:

Tanúkihallgatás esetén:

Figyelmeztetem, hogy tudomásának megfelelő valódi tényállást adjon elő, mert a hamis tanúrást a BTK 176. §-a 3 évig terjedő szabadságvesztés büntetéssel rendeli büntetni.

Meghallgatott előadja:

(káreset helye, ideje, lefolyásának körülményei, kár részletes leírása: veszendőbe ment anyagok cikkenkénti felsorolása, megrongált anyagok részletes megnevezése, stb.)

A felelős személy meghallgatása esetén:

a kárért felelősnek érzi-e magát?

hajlandó-e a kárt azonnal, egyösszegben megfizetni?

hajlandó-e a kárt kötelezvény alapján megtéríteni?

A jegyzőkönyv tartalmát megismertem, az előadásaimat helyesen tartalmazza és ezért azt helybenhagyólag aláírom.

Kmft.

.....
jkv.-t felvevő

.....
meghallgatott

.....
jkv. vezető

K Ö T E L E Z V É N Y

Alulírott: név rendfokozat
születési hely szül. idő anyja neve
kötelezem magam, hogy Ft, azaz forint
összeget
miatt felmerült kár megtérítése címén Ft havi részletekben
..... szerv számú számlájára
befizetem.

Hozzájárulok ahhoz, hogy szolgálati viszonyom fennállása alatt az esedé-
kes törlesztési részleteket a kifizetőhely illetményemből levonhassa.

Tudomásul veszem, hogy szolgálati viszonyom megszűnése esetén e köte-
leztvény alapján tartozásomat az illetékes tanács útján adók módjára
hajtják be.

Kelt,, év hó n.

.....
kötelezett

Tanúk:

név:

lakcím:

név:

lakcím:

.....
szerv megnevezéseSzám:/..... Tárgy:
kárügye.**H A T Á R O Z A T**

Név: rendfokozat: (szül. hely:
szül. idő: anyja neve:
beo.: illetmény: Ft.)
..... Ft, azaz forint
kártérítés megfizetésére kötelezem.

Kötelezett a kirótt kártérítést Ft havi részletekben tartozik megtéríteni.

Határozatom ellen 15 napon belül hozzám benyújtható, a végrehajtásra halasztó hatályú fellebbezésnek van helye.

I N D O K O L Á S :

Tényállás leírása: káresemény lefolyása, kárösszeg megállapítása.

Bizonyítékok: (okiratok, tárgyi bizonyítékok, tanúvallomások, stb.) felsorolása, illetőleg összefoglalása. A bizonyítékok értékelése.

Kötelezett meghallgatásának eredménye, védekezése, előadásainak értékelése (cáfolata). Bizonyítékainak értékelése.

A kártérítési felelősség alapjául szolgáló rendelkezések és tartalmuk megjelölése, alkalmazásuk indokoltsága.

A kártérítés kiszabásánál a mérlegelés körébe vont körülmények, ezek jelentősége és hatása a kártérítés mértékére.

A törlesztési kedvezmény megállapításánál figyelembe vett körülmények.

A jogorvoslati lehetőséget szabályozó rendelkezésre való utalás.

Kelt:

aláírás

.....
szerv megnevezése

Szám:/.....

Tárgy:
bűnügye.

..... **KATONAI BÍRÓSÁG**

.....
A Katonai Bíróság számú ítélettel szabadságvesztés büntetés kiszabása mellett kötelezte vádlottat, hogy a Belügyminisztérium javára kártérítés címén forintot fizessen meg.

Erre tekintettel kérem a t. Katonai Bíróságot, szíveskedjék a károkozóval szemben a végrehajtási lapot kiállítani és a végrehajtást adós teljes vagyónára elrendelni; munkabére 50 vagy 33 0/0-ára; Ft-ra korlátozni.

Adós munkáltatója:

Adós lakcíme:

Kelt:, év hó n.

aláírás